

Înțelegerea și abordarea fenomenului sărăciei în Republica Moldova

Marina Soloviova, directoare de program, Expert-Grup

Sărăcia monetară și sărăcia multidimensională

RATA SĂRĂCIEI ÎN 2024

33,6%

**RATA SĂRĂCIEI
ABSOLUTE**

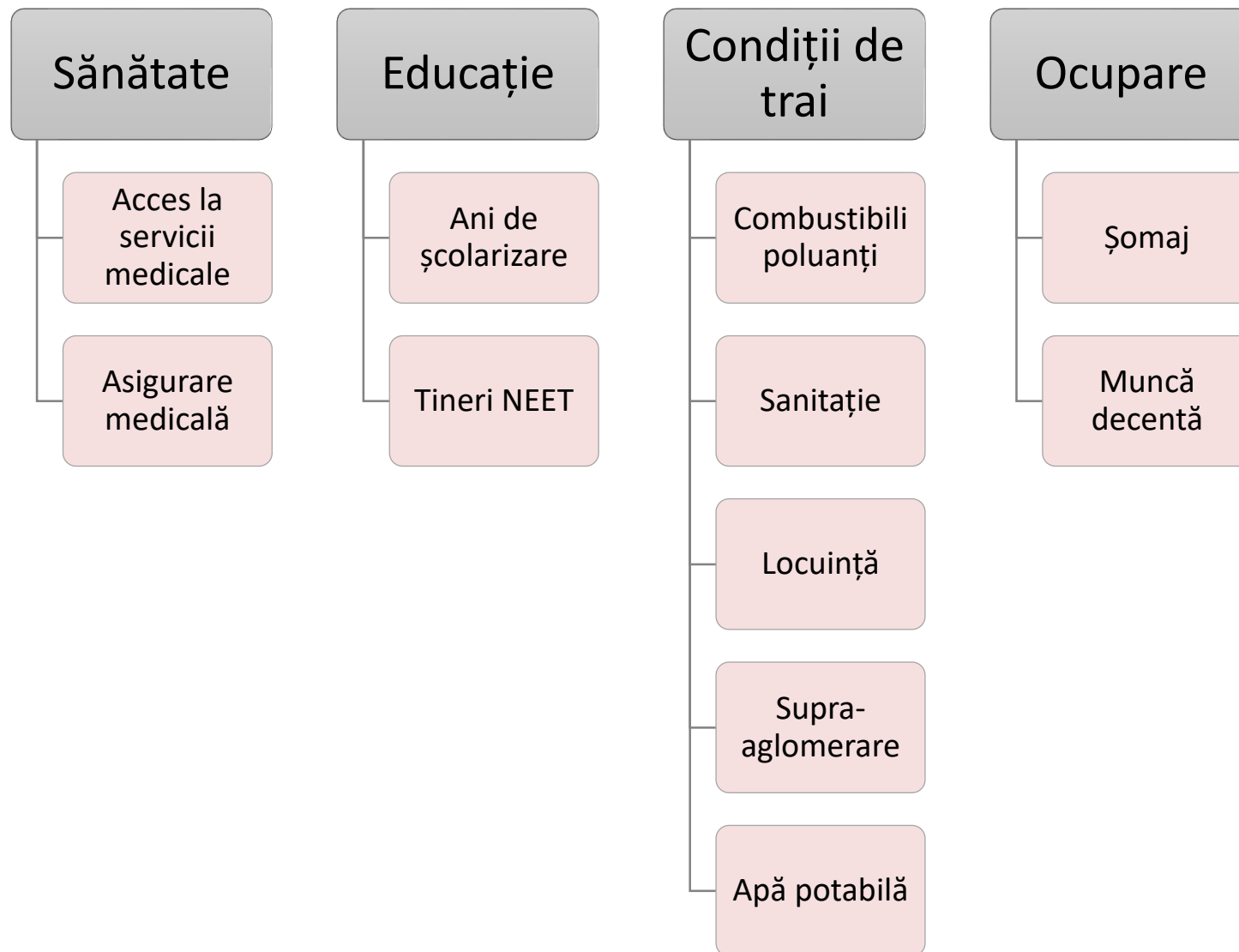
**(+2 PUNCTE
PROCENTUALE
FAȚĂ DE ANUL 2023)**

25,6%

**RATA SĂRĂCIEI
MULTIDIMENSIONALE**

**(-0,8 PUNCTE
PROCENTUALE)
FAȚĂ DE ANUL 2023)**

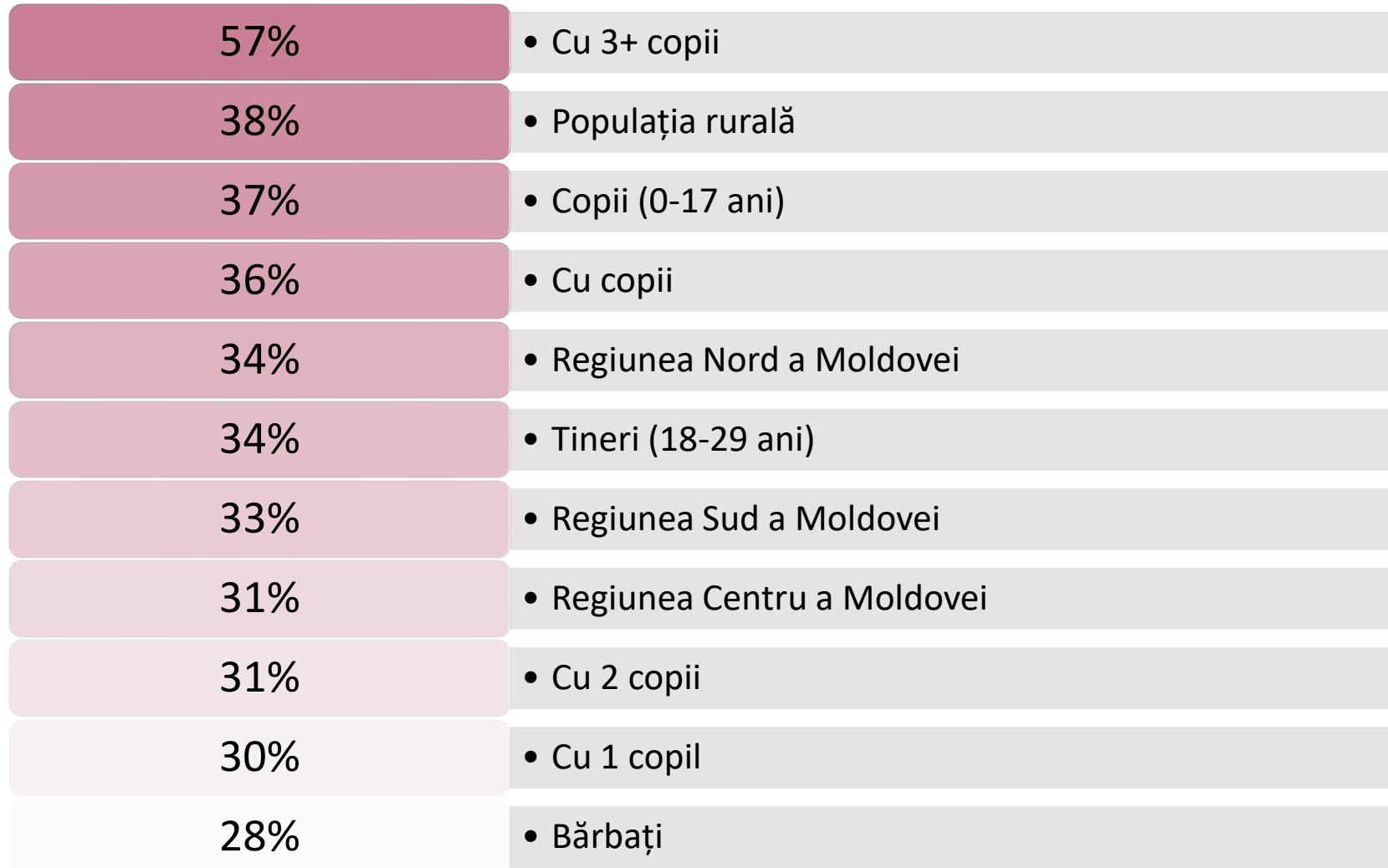
Sărăcia multidimensională

Grupurile cele mai vulnerabile: sărăcia monetară

73%	• Cu studii primare
53%	• Cu 3+ copii
51%	• Cu studii medii incomplete
51%	• Regiunea de Sud a Moldovei
49%	• Sursa principală de venit - pensia
47%	• Persoanele cu dizabilități
46%	• Salariații din sectorul agricol
43%	• Populația rurală
42%	• Regiunea Centru a Moldovei
40%	• Cu studii secundare profesionale
35%	• Cu studii medii generale

Grupurile cele mai vulnerabile: sărăcia multidimensională

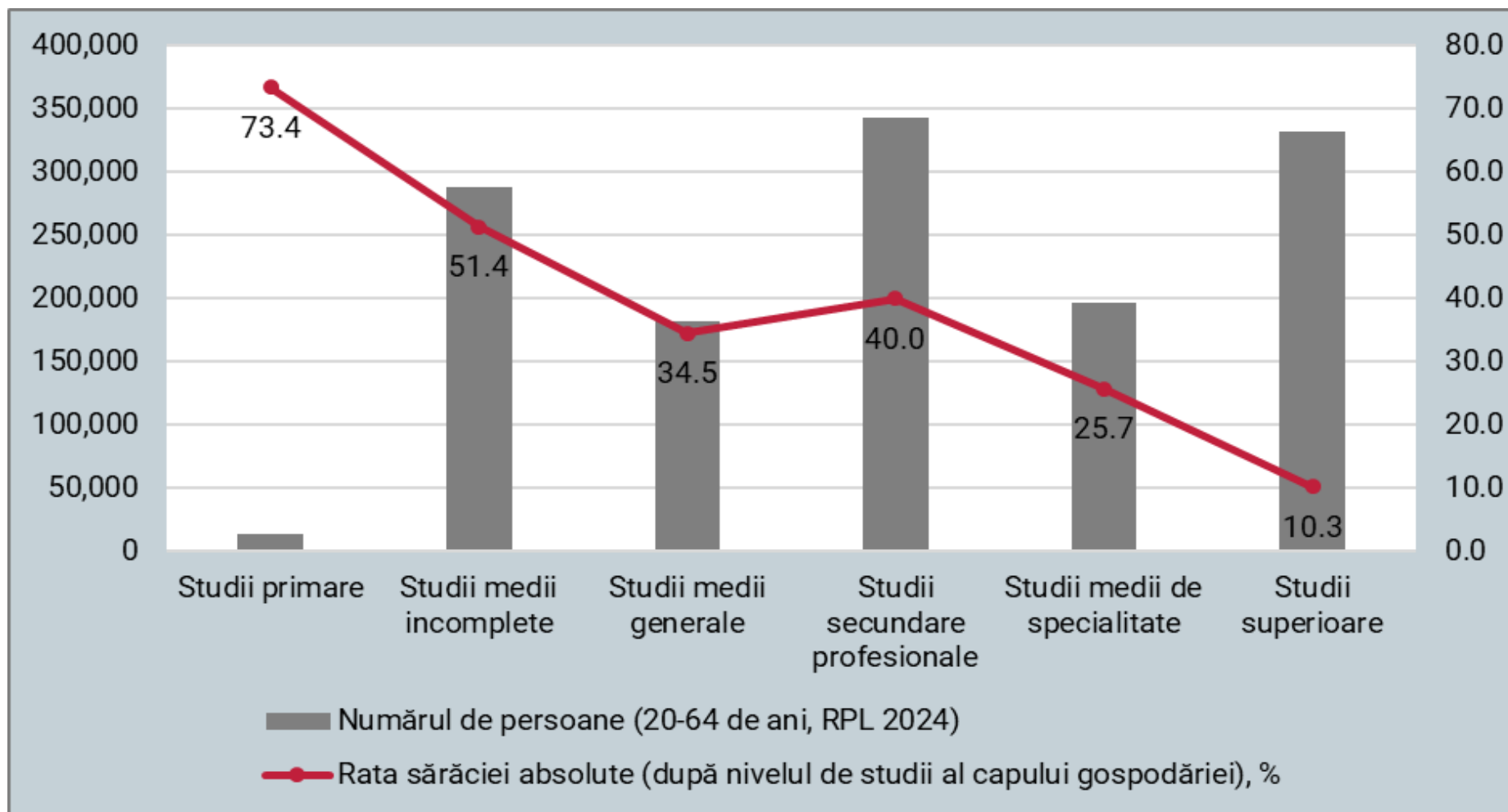

Factorii determinanți ai sărăciei monetare

- Nivelul scăzut al studiilor -> productivitate scăzută, puține oportunități pe piața muncii;
- Suportul insuficient pentru familiile cu mulți copii -> supra-aglomerare, acces limitat pe piața muncii;
- Disparitățile regionale;
- Nivelul redus al pensiilor de vârstă și dizabilitate;
- Salarizarea scăzută (în special, în agricultură).

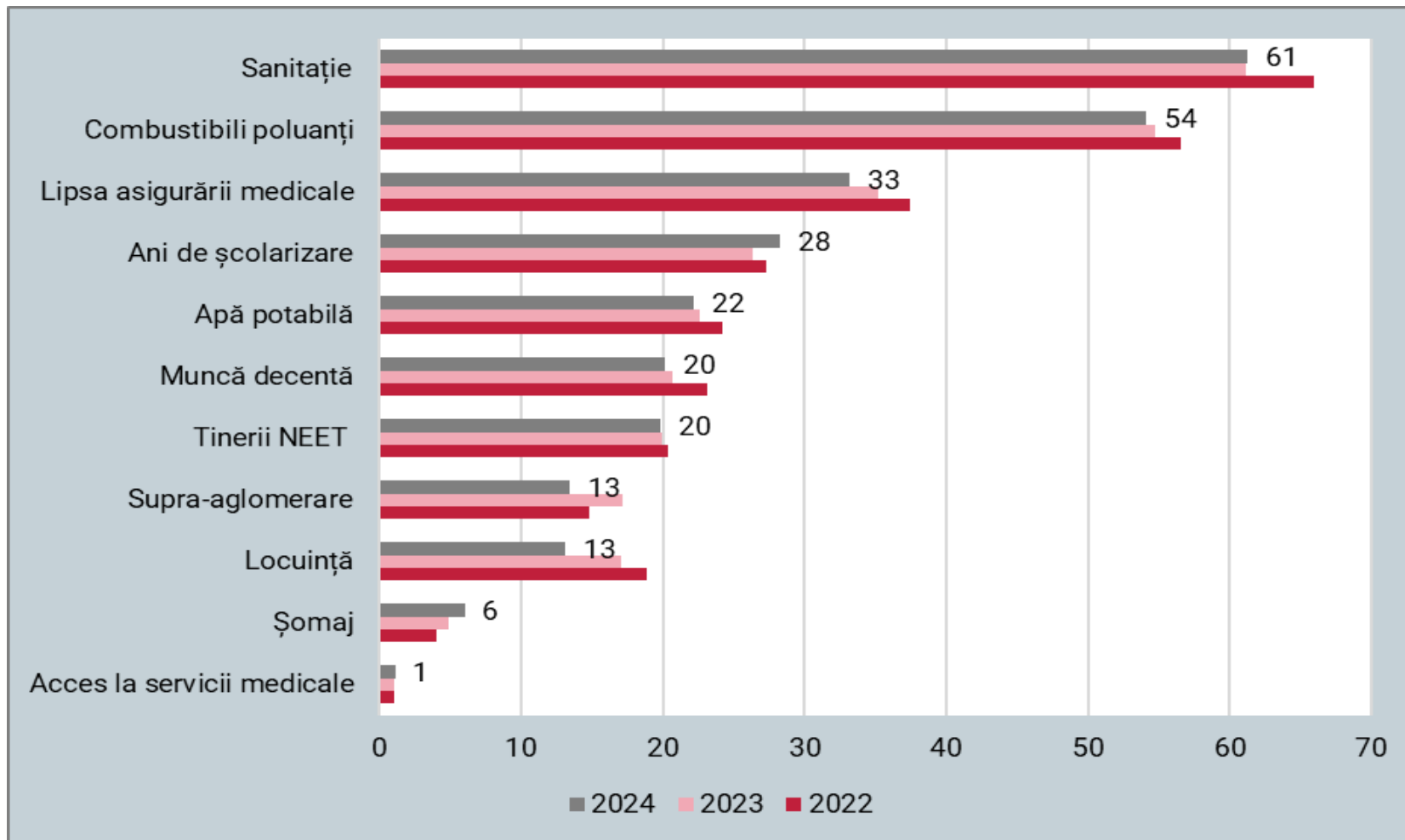
Factorii determinanți ai sărăciei monetare: nivelul de studii

Caracteristicile educaționale ale populației cu vârsta aptă de muncă (20-64 de ani) și ratele specifice ale sărăciei absolute

Factorii determinanți ai sărăciei multidimensionale

Rate netrunchiate ale sărăciei multidimensionale, % din total populație

Sărăcia multidimensională a familiilor cu 3+ copii

- Grupul cu cea mai mare rată a sărăciei multidimensionale (57%);
- Locuința nu este conectată la sistemul public de canalizare (78% din persoanele din gospodăriile cu 3+ copii);
- Pentru încălzirea locuinței sunt utilizați combustibili poluanți (69%);
- Locuința este supraaglomerată (49%);
- Educația insuficientă a adulților din gospodărie (59%);
- Lipsa asigurării medicale (57%);
- Prezența tinerilor NEET (34%);
- Ocuparea precară (32%).

RATA SĂRĂCIEI ABSOLUTE: 53%
RATA SĂRĂCIEI MULTIDIMENSIONALE: 57%

Sărăcia multidimensională a populației rurale

- Incidența sărăciei multidimensionale - 38%;
- Trăiesc în locuințe neconectate la rețeaua publică de canalizare - 96%;
- Utilizarea combustibililor poluanți pentru încălzirea locuințelor (84%);
- Lipsa asigurării medicale și școlarizarea insuficientă (39%);
- Lipsa conexiunii la sistemul public de alimentare cu apă (36%);
- Ocuparea precară (26%).

Recomandări de politici

01

Dezvoltarea regională și locală

Cel mai răspândit tip de deprivare în Moldova – traiul în locuințe neconectate la sistemul public de canalizare (96% din populația rurală) -> investiții în rețele publice de canalizare

02

Modernizarea și eficiența energetică a clădirilor rezidențiale

84% din locuitorii zonelor rurale folosesc combustibilii poluanți pentru încălzirea locuinței.

03

Investiții în sisteme publice de alimentare cu apă

36% din locuitorii zonelor rurale trăiesc în locuințe ce nu sunt conectate la sistemul public de alimentare cu apă.

04

Educația continuă pentru creșterea productivității muncii

Peste 60% din populație cu vârsta aptă de muncă are un nivel educațional scăzut în raport cu exigențele pieței muncii, dar mai puțin de 2% din populația cu vârsta de 24+ ani își continuă studiile.

05

Prevenirea abandonului școlar

Prevenirea abandonului școlar și creșterea retenției elevilor în ciclul liceal după absolvirea gimnaziului (suport social suplimentar, condiționat de frecventarea școlii, mese gratuite la școală etc.)

Recomandări de politici

06

Suport adecvat pentru familiile cu 3+ copii

Locuința nu este conectată la sistemul public de canalizare (78%), combustibili poluanți (69%), locuința este supraaglomerată (49%) -> suport pentru modernizarea sau extinderea locuinței

07

Sprijin adecvat pentru persoanele cu dizabilități

Majorarea pensiei medii de dizabilitate cu cel puțin 15%, până la nivelul minimului de existență (3.050 de lei în primul semestru al anului 2025)

08

Salariul minim adecvat

Implementarea Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană: 50% din salariul mediu brut.

09

Creșterea veniturilor salariale și formalizarea muncii sub-declarate

Aprobarea mecanismului automatizat de subvenționare a creșterii salariale; deductibilitatea fiscală a cheltuielilor personale de instruire; programe de recalificare și perfecționare pentru șomeri

10

Măsuri de sprijinire a ocupării pentru persoanele cu obligații parentale

Crearea și extinderea serviciilor publice de creșă; subvenționarea cheltuielilor părinților pentru serviciile creșelor private; grupe cu program prelungit în toate instituțiile publice de învățământ primar

Cum finanțăm?

Planul de creștere al UE pentru Republica Moldova -> Proiecte de infrastructură pentru dezvoltarea regională și locală

Revizuirea politicii fiscale:

- Revizuirea regimurilor fiscale preferențiale: conform programului cu FMI, Guvernul s-a angajat să extindă baza de impozitare și să revizuiască facilitățile fiscale nejustificate, pentru a crește veniturile anuale cu cel puțin 900 de milioane lei;
- Combaterea evaziunii fiscale și a economiei informale;
- Considerarea revenirii la impozitarea progresivă a veniturilor; reconsiderarea cotelor standard ale PIT și CIT;
- Majorarea impozitelor pe proprietate;
- Nu este recomandabil: majorarea cotei TVA.

Vă mulțumesc pentru atenție !